

Міністерство освіти і науки України

Національна академія наук України

Мала академія наук України

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Секція
«Академічна й університетська наука»

Збірник наукових праць
за матеріалами

Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Сучасні рецепції світоглядно-ціннісних
орієнтирів Григорія Сковороди»

02 грудня 2022 року

Том 2

Полтава 2022

УДК 711

Литвиненко Т.П., Гасенко Л.В., Купрієнко Б.О.
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
lin02011@meta.ua

АКТУАЛЬНІ ЗАДАЧІ ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Важливою складовою реалізації реформи про децентралізацію та земельної реформи є формування спроможних громад. Законодавством передбачена передача повноважень щодо управління всіма ресурсами на територіальні громади. Задля ефективного управління територіями необхідним є розроблення містобудівної документації, яка охоплюватиме всю територію об'єднаної територіальної громади, а не лише населених пунктів окремо.

Встановлено, що схема планування території громади – це засіб раціонального управління земельними ресурсами для органів місцевого самоврядування. За допомогою застосування геоданих відкривається перспектива оперативного прийняття рішень щодо задоволення потреб життєдіяльності громади в будь-якій сфері: громадському обслуговуванні, санітарно-епідемічному благополуччі, інженерно-транспортній галузі, пожежній безпеці тощо. Соціальний та економічний розвиток ОТГ неможливий і без заохочування місцевих органів самоврядування та досягнення їх фінансової спроможності. Просторове планування території відкриває можливість ефективно залучати інвестиційні програми та проекти.

Метою даної роботи є проаналізувати актуальні задачі просторового планування територій територіальних громад.

Починаючи з 2014 року в Україні почала втілюватися реформа місцевого самоврядування, якій дали назву – децентралізація. Ця реформа стала однією із головних за часів «постмайданної» України. Важливим геополітичним аспектом децентралізації стала підтримка курсу до вступу України в Європейський Союз, починаючи з 2014 року, коли була підписана угода про асоціацію з ЄС, і до сьогодні, коли Україна вже стала кандидатом в члени до Європейського Союзу. Таким чином, Україна пройшла процес децентралізації, утворивши замість малих сільських та селищних рад більші та ефективніші об'єднані територіальні громади.

Повномасштабна війна Росії проти України стала серйозним викликом для об'єднаних територіальних громад. У Раді Європи вважають, що ВВП України цього року знизиться на 45%, а надходження з основних місцевих власних джерел (плата за землю, рента за землю тощо) скоротяться на 38%. Через це місцеві бюджети, які вчилися розраховувати на себе та самостійно заробляти, стали залежнішими від трансфертів з центрального бюджету. Ситуація ускладнилась тим, що місцеві бюджети фінансують потреби армії, тероборони, добровольчих формувань і т.д.

Від військових дій особливо постраждав сільськогосподарський сектор, адже багато угідь на даний час залишається замінованими або порушеними. Відповідно територіальні громади втрачають багато коштів через відсутність сільського виробництва. Не дивлячись на те, що фахівці ДСНС багато працюють над цією проблемою, експерти прогнозують що повне розмінування, до прикладу Чернігівської та Сумської області, може відбутися лише через 7-10 років.

Отже вже зараз маємо планувати післявоєнне відновлення та формувати правки до містобудівної документації. Виходячи із сучасних проблем та викликів, які стоять перед нашою країною, можна сформулювати наступні задачі просторового планування територій територіальних громад:

1. Враховувати і правильно розпланувати функціональні зони. Розширити зонінг на всю

територію ОТГ, тобто проводити зонінг також і для земель за межами населених пунктів. А вже з 27.05.2021 року, після того, як набрав чинності Закон України №1423, всі землі за межами населених пунктів перейшли в комунальну власність (винятком є ділянки, право державної власності на які вже зареєстровано), тож тепер ці ділянки знаходяться в розпорядженні об'єднаних територіальних громад.

2. Раціонально планувати і забезпечувати систему громадського обслуговування мешканців, незалежно від місця їх проживання.

3. Якими б не були геополітичні виклики – дбати про екологію та розумне використання землі. Тобто в населених пунктах і загалом в ОТГ мають бути запроектовані сміттєзвалища та сортувальні станції твердих побутових відходів, діяльність яких має бути чітко нормована.

4. Дотримуватися балансу озеленення території, а також слідкувати за наявністю достатньої кількості полезахисних лісосмуг.

5. Стимулювати громади до постійного розвитку та залучення нових виробничих підприємств. Отже мають бути запроектовані ділянки, які можна запропонувати інвесторам.

6. В сучасних умовах необхідно забезпечувати кожен населений пункт захисними спорудами та системами оповіщення громадян.

7. Розосереджувати критичну інфраструктуру та виробництва задля запобігання терористичним актам ворога.

В цілому можна зазначити, що вже зараз ми маємо планувати поствоєнне відновлення країни і зокрема окремо кожної громади. Потрібно відбудовувати виробництва задля підтримання економіки України і коригувати діючу документацію з урахуванням сучасних геополітичних викликів.

Література

1. Земельний кодекс України. Від 2002, № 3-4 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.

2. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування і забудова території [Електронний ресурс]. ДБН – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/07/DBN-B22-12-2019.pdf>.

3. Брикайло Ю. Комплексний план просторового розвитку території, зміна цільового призначення та інші новели [Електронний ресурс] / Юрій Брикайло. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://dreamdim.ua/uk/kompleksnyj-plan-prostorovogo-rozvytku-terytoriy/>.